

Niedersorbische Sprache

Podrobny wužywariski drohot za dopóznanje grašenja a wětrjenja bydlenjowych rómow

Dopózna wužywanje a doglědowanje twójogo najatego bydlenja jo nězbědna, aby plěšni a škódy wót wilgociny přešiwilo. Njerozumnje praktyki grašenja a wětrjenja mógu k serbšnym problemam prowadziš, kótarež njanož konstrukciju budynku škódža, ale teke risiko za zdrowje zwětša. Toš ten drohot pómóžo, twóje bydlenje optimálně wužywaš, tak až pokazaš wót rozumně grašenje a efektiwne wětrjenje plěšnjowe a wilgocne problemy. Slědne doporušenja bazěruju na najnowšych nalězkach Plěšnjowego drohota Němskeje Federalneje služby za škit okoli, kótaraž jo w 2024 aktualizěrowana byla.

1. Rozumne grašenje bydlenjowych rómow

Cogodla jo rozumne grašenje tak wóžyteczne?

Ključowy faktor za pšeciwnje wilgociny a twarjenja plěšni jo rozumne grašenje bydlenjowych rómow. Gaž njedosta grajaš rómow, mógu so kondensacija na cynych stjenach a woknach pšezwěsćiš. Toš ta wilgocina twari idealne wuměnjenja za rěšenje plěšni, kótarež mógu konstrukciju budynku škódziš a alergije a problem z wusychašom zwuchziš.

Doporušone temperatury za równe rúmki:

- **Žěńska rúmka:** Temperatura okolo 20-22°C twari psijaznu atmosferu a pšeciwišo cynych stjenow.
- **Sypelnja:** 16-18°C jo idealna temperatura. Niža temperatura pomoga lěpšemu spanju bžez risiko twarjenja plěšni.
- **Kucha:** 18-20°C jo psijazna a energetiska temperatura, dokulaž pódčas kóžosa psidajo se dodatne cypłóšć k rúmje.
- **Kupjelńska rúmka:** Zwěšiš temperaturu na 22-24°C zwěsći dostatku cypłóši, pómogaš wilgocinu rychle wogónijoš a plěšń přešiwíš.

Tipy za grašenje:

- **Jednorodna rozpóda cypłóši:** Pšecelj psi konstantnej temperatury we rúmje, aby wucynjenje stjenow njewózdało. Cyna temperaturowa zwěza prowadzi ku kondensaciji na cynych powierzach.
- **Cynjenje temperatury w nocy:** Reducěruj cypłóšć we wěcy za nocy, aby energiju składowało, ale wjerz se, až temperatura njepadnje pód 16°C, aby problemu z wilgocinu přešiwješ.
- **Njeblokěruj radiatorow:** Měblowanje a zawnjesy, kótarež blokěruju radiatorow, wózdnam rozpódu cypłóši we rúmje a prowadzi k njewóspóšnemu grašenju.

2. Drohot za rozumne wětrjenje

Heizen und Lüften von Mietwohnungen in Deutschland

erstellt von SV Büro Charles Knepper Lutherstadt Eisleben Kirchweg 4 – schimmelhilfe24.de –
in Anlehnung „Schimmelleitfaden“ Umweltbundesamt Dessau 2024

Cogodla jo regularne wětrjenje wóžyteczne?

Regularne a rozumne wětrjenje jo nězbědna za wótpražen wilgociny z bydlenjowych rómow. Wudaša, kaž kóženje, koupanje, słuchcanje łótow abo pónedzijoš, producěruju wilgocinu, kótaraž jo so w luftje nagromaduje. Bžez wótpowědneje wuměny lufta to wilgocina w rúmje wósta a mógu so na cynych powierzach kondensěrowaš, což rěšenje plěśni pomoga.

Doporušone casy za wětrjenje:

- **Rano:** Wětrijoš wše rúmki hned po wózbuzenju. Wětrjenje za 10-15 minutow ze šokowej metody jo nješy sposób, aby wilgocina, kótaraž jo so pšez noc nagromadiła, wótpražił.
- **Pódczas dnja:** Powtórijoš šokowe wětrjenje někotare raz, specjalnje pónach kóženju, koupanju abo słuchcanju łótow. To přešiwš wilgocinu przed nagromadowanim se we stjenach abo měblach.
- **Wěcar:** Wětrijoš wše rúmki znowe pšed spanim, aby kwališu lufta zgónił a wilgocinu wótpražił.

Metody wětrjenja:

- **Šokowe wětrjenje:** Wótwarjoš wokna za někotare minute široko, aby szykownu luftowu wuměnu zwěsćił. Tojo metoda jo wjele efektiwniša a energijowa wuspěšna, něž by wokna pónjošo wšyški džen stali.
- **Křižowe wětrjenje:** Jolic jo to móžno, wótwarjoš wokna abo źwirje na przeciwnych stronach rúmje, aby wusobił průwěž. To maksimizěruju luftowu cyrkulaciju a minimizěruju risiko nagromadženja wilgociny.

Specielne póznatki:

- **Sypelnje:** Wětrijoš sypelnje rano, aby wilgocinu, kótaraž jo pónedzijoš w nocy, wótpražił.
- **Kuchnje a kupjelńska rúmka:** Wětrijoš toš te rúmki pónach kóženju, aby wywježił paruju, kótaraž wótcowa so pónach kóženju abo koupanju.

3. Drohot za wužywanje radiatorowych termostatow

Cogodla jo rozumne wužywanje radiatorowych termostatow wažne?

Radiatorowe termostaty su wóžytečne za regulěrowanje temperatury rómow. Njerozumnje wužywanje móže zawježiš do přespěšenju energie abo njewystarajucnemu grašenju, což z druhej strony plěšń pomoga.

Nastajenja termostatow:

- **Nivel 1:** Koresponduje pšibližnje 12°C, a služi ako šćit przed zamarzowanim, gaž rúmki njejsu wužywane.
- **Nivel 2:** Koresponduje pšibližnje 16°C, idealne za chłodnje rúmki, kaž sypelnje.
- **Nivel 3:** Koresponduje pšibližnje 20°C, a rekomenděrujo se za wěšćka.

Heizen und Lüften von Mietwohnungen in Deutschland

erstellt von SV Büro Charles Knepper Lutherstadt Eisleben Kirchweg 4 – schimmelhilfe24.de –
in Anlehnung „Schimmelleitfaden“ Umweltbundesamt Dessau 2024

- **Nivel 4:** Koresponduje pšibližnje 24°C, a rekomenděrujo se za kupjelńsku rŭmku.
- **Nivel 5:** Koresponduje pšibližnje 28°C, a jo namenjone, aby wjele cynje rŭmki szykownje zgónił.

Tipy za wužywanje:

- **Konsistentna temperatura:** Nastaj termostaty na žádanu temperaturu a drž to konstantnje, mjeztymž njefce kažkuli pódželeńa změnjaš. To składowa energiju a zwěsći rózgašenu grašenku rŭmow.
- **Maximalizěrujo efektiwność:** Njerob termostata na maximum, aby szykownje zgónił rŭmki. To njewospěši grěnski proces, ale jano k wopjadowanju energie prowadži.

4. Dalšne mjery za přećiwenje wilgocnych a plěšnjowych škodow

Póloženje měblow a organizacija rŭmow:

- **Wótstajenje měblow do stjenow:** Njepólož měble, specjalnje wjelike šafy abo pšeskulki, na bok stjenow zwnonka. Zachowaj wótstajenje 5-10 cm, aby cyrkulaciju lufta zwěsćił a přećiwił cynjenju a wilgocnemu nagromadženju.
- **Zawjesy a žaluzije:** Wjerz se, až zawjesy abo žaluzije njezakryju radiatorow, dokulaž to wócynje cyrkulaciju cypłóši a negatywne temperaturu rŭmje wliwje.

Minimalizacija źródlow wilgociny:

- **Słuchcenje łótow:** Akož jo móžno, zbyte słuchcenje łótow w rŭmje. Jolic njejo to móžno, wjerz se, až se rŭm pónježo a pó tem dobře wětri.
- **Planj wótřezka:** Redukěruj ličbu planow wótřezka, dokulaž te wydaja dodatkovnu wilgocinu do lufta, kótaraž móža se nagromadziš.

Wužywanje kupjelńske rŭmki:

- **Pónach koupanju:** Suš cynje powěcha, kaž stjeny, pódo a zwobrazki, aby se nagromadženja wilgociny wótpražił. Wětr kupjelńsku rŭmku pónach wužywanju.
- **Přećiwnje plěśni:** Regularnje kontroluj fugy, tesnjenja a šězne dostupne mješca za twarjenjem plěśni a wótpraž te hned, gaž jo to nězbědne, aby přećiwił rozšyrjenju.

Wótměnje

Dopózne grašenje a wětrjenje twójogo najatego bydlenja su nězbědne faktory za přećiwenje twarjenja plěśni a wilgocnych škodow. Z toš tym drohotom njanož zdrujawy wósebnje wuměnki zwěsćiš, ale teke pomocujoš, twóje najate bydlenje dołgokšasnje zachowaš a wěcynu zgroniš. Regularne kontrole a małe změny w běžnem wužywanju mógu wjeliki wliw měš a zwěsćiš, až twóje bydlenje zůstanje bžez plěśni a wilgocnych škodow.